

Bogusława Drelich-Skulska

Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu

ZNACZENIE REGULACJI CELNYCH WSPÓLNOT EUROPEJSKICH DLA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W POLSCE

1. Wstęp

Proces wdrażania unijnych regulacji celnych zapoczątkowały decyzje o wprowadzeniu do polskiej praktyki handlu zagranicznego, już od 1 stycznia 1992 r., podstawowego formularza dokumentu celnego ówczesnej Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej – tzw. Jednolitego dokumentu administracyjnego (Single Administrative Document) – SAD [Czyżowicz 1992]. Kolejnymi krokami na tej drodze było przyjęcie nomenklatury scalonej PCN i wreszcie przystąpienie do Konwencji SAD i Europejskiej Konwencji Tranzytowej¹.

Okres intensywnych prac legislacyjnych, których celem było dostosowanie naszego prawa celnego do standardów Unii Europejskiej, trwał kilka lat. Jego zwieńczeniem było przyjęcie w dniu 9 stycznia 1997 r. ustawy Kodeks Celny². Ostatecznie wszedł on w życie w dniu 1 stycznia 1998 r. Przyjęto wówczas oraz w ciągu następnych kilkunastu miesięcy wiele regulacji okołokodeksowych [Gołubowski 1998]. W ten sposób dokonano się bardzo głębokie, chociaż niepełne, zbliżenie polskiego ustawodawstwa i regulacji celnych do rozwiązań dotyczących tego obszaru w Unii Europejskiej.

Zrealizowano dzięki temu ogromną większość zadań wynikających z tzw. Białej Księgi Komisji Europejskiej z maja 1995 r., określającej te zmiany, jakie kraje stowarzyszone z Unią winny spełnić, by stać się jej pełnoprawnymi członkami³.

¹ DzU 1996 nr 71, poz. 346 oraz poz. 347. Są to oświadczenia rządowe w sprawie przystąpienia do tych konwencji. Same teksty nie zostały opublikowane.

² DzU 1997 nr 32, poz. 117 z późn. zm.

³ Tekst polski tego dokumentu jest opublikowany na stronie internetowej Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej: www.ukie.gov.pl/komitet.htm.

2. Podstawy prawne ustawodawstwa celnego Wspólnot Europejskich

Tworzenie wspólnego dla wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej, jednolitego ustawodawstwa celnego było długotrwałym procesem. Historycznie problem traktując, idea takiego aktu była zawarta w traktacie rzymskim konstytuującym Europejską Wspólnotę Gospodarczą. Wprost idea unii celnej została zawarta w art.10 traktatu rzymskiego. Proces ten realizowany był stopniowo, tworzył podstawy formalno-prawne i międzynarodowe ujednoczenia procedur celnych i transportowych (sad, wspólna konwencja tranzytowa, wspólna nomenklatura towarowa i taryfa celna) i ostatecznie zakończył się przyjęciem 12 października 1992 r. **Kodeksu Celnego Wspólnot Europejskich (KC WE)**⁴.

Kodeks Celny, słusznie określany mianem „konstytucji” unii celnej, miał regulować tylko handel zagraniczny Unii Europejskiej, a nie przepływy gospodarcze między jej członkami. Założono, że przyjęcie KC WE pozwoli skonsolidować dotychczasowe prawo celne, wyeliminować mnogość pojedynczych aktów prawnych i zastąpić je jednym, logicznie i merytorycznie, formalnie i materialnie powiązonym aktem najwyższej rangi. Akt ten miał zawierać pewne minimum regulacji, a jednocześnie wyeliminować wszelkie szczegółowe rozstrzygnięcia. Aby osiągnąć ten cel oraz zagwarantować jednolite metody i środki stosowania przepisów KC WE, należało wprowadzić przepisy wykonawcze [Czyżowicz 1999, s. 179].

Obecnie do najważniejszych regulacji prawnych w obszarze celnym – obok wymienionego Kodeksu Celnego WE – zaliczyć należy:

- Rozporządzenie Rady nr 2545 z dnia 2 lipca 1993 r. wprowadzające **postanowienia wykonawcze** do rozporządzenia Rady nr 2913/92 ustanawiającego Kodeks Celny UE,
- Rozporządzenie Rady nr 918 z dnia 28 marca 1983 r. ustanawiającego **wspólnotowy system zwolnień celnych**,
- Rozporządzenie Komisji (wydawane co roku) zmieniające załącznik do rozporządzenia Rady nr 2658 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz wspólnej taryfy celnej, **taryfa celna UE**,
- konwencje i umowy międzynarodowe,
- regulacje wprowadzające środki pozataryfowe [Zmiany... 2003, s. 3].

Zgodnie z systemem prawnym obowiązującym na obszarze UE regulacje prawne wydane w formie rozporządzenia mają moc obowiązującą wszystkie państwa członkowskie i muszą być stosowane bezpośrednio. Zasadą także jest, iż muszą być opublikowane w unijnym Dzienniku Urzędowym KE czyli w „Official Journal” w języku obowiązującym w danym państwie. Niestety nie będą to teksty

⁴ Rozporządzenie Rady nr 2913 z dnia 12 października 1992 r. (DzUrz WE z dnia 19 października 1992 nr L 302, s. 1), z późn. zm.

ujednolicone, a jedynie tłumaczenia tekstu podstawowego i przyjętych w terminie późniejszym przez UE zmian w tych przepisach.

3. Struktura Kodeksu Celnego Wspólnot Europejskich

Kodeks Celny Wspólnot Europejskich obejmuje trzy podstawowe kategorie przepisów:

- przepisy ogólne (zakres, definicje, prawa i obowiązki, odwołania, Komitet Kodeksu Celnego, skutki prawne prawa krajowego w innych krajach członkowskich),
- przepisy proceduralne (przywóz i wywóz towarów, procedury celne, inne uznane przez cło traktowanie i użycie),
- przepisy celne (taryfa celna, pochodzenie towarów, wartość celna, ulgi celne, dług celny) [Lux 2002, s. 437].

KC WE obejmuje wszystkie najważniejsze (poza taryfą) regulacje celne związane z obrotem handlowym między Unią Europejską i krajami trzecimi. Skupione są one w 253 artykułach KC, które są pogrupowane w dziewięciu działach oznaczonych cyframi rzymskimi od I do IX. Poniżej zostanie zaprezentowana zawartość merytoryczna każdego z działów z podkreśleniem tych elementów, które ulegną zmianie w krajowej praktyce gospodarczej po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej, tzn. od 1 maja 2004 r.

Dział I – Przepisy ogólne (art. 1-19)

Obejmuje on przepisy ogólne, które określają zakres stosowania przepisów KC WE. Jedną z podstawowych kwestii uregulowanych w tym dziale jest zasada zawarta w art. 2, zgodnie z którą „wspólnotowe ustawodawstwo celne stosuje się w sposób jednolity na całym obszarze celnym Wspólnoty”.

Ponadto w dziale tym określono podstawowe zasady przedstawicielstwa. Zgodnie z art. 5 KC WE każda osoba ma prawo do działania przez przedstawiciela reprezentującego ją przed organami celnymi w celu spełnienia wszelkich czynności i formalności przewidzianych w przepisach prawa celnego. Podobnie jak w krajowym prawie celnym, przedstawicielstwo może być bezpośrednie lub pośrednie. KC WE daje każdemu z państw członkowskich prawo zastrzeżenia, aby na jego obszarze przedstawicielem bezpośrednim lub pośrednim był agent celny wykonujący swój zawód na terytorium tego państwa. Zgodnie z polskim prawem celnym prawo reprezentacji mają też – oprócz agentów celnych – adwokaci, radcy prawni i doradcy podatkowi [Kalinowska].

Dział II – Elementy, na podstawie których stosowane są należności przywozowe lub wywozowe i inne środki przewidziane w ramach obrotu towarami (art. 20-36)

Dział ten obejmuje, tak jak i w polskiej regulacji, przepisy dotyczące taryfy celnej, środków taryfowych, reguł pochodzenia oraz wartości celnej. Z chwilą ak-

cesji przestanie obowiązywać polska taryfa celna. Polska przyjmie natomiast Wspólną Zewnętrzną Taryfę Celną Unii Europejskiej, przygotowywaną przez Komisję Europejską. To samo dotyczy kontyngentów taryfowych i plafonów taryfowych. Będzie to równoznaczne z:

- eliminacją ceł w handlu między Polską a wszystkimi państwami członkowskimi Wspólnoty, oznacza to iż **od dnia 1 maja 2004 r. obrót towarowy między Polską i innymi krajami Wspólnoty będzie odbywał się na zasadzie obrotu wewnętrznego**,
- przyjęciem wspólnotowego poziomu stawek celnych na wszystkie towary w handlu z krajami trzecimi; warto nadmienić, iż średnia ważona stawka celna wynosi w UE 1,38% przy stosowanej obecnie w Polsce ponad 2%,
- określeniem stawek preferencyjnych w handlu z krajami trzecimi dla wszystkich krajów członkowskich przez Komisję Europejską,
- ustanawianiem kontyngentów taryfowych, plafonów oraz zawieszek celnych przez Komisję Europejską, która ponosi jednocześnie odpowiedzialność za właściwe stosowanie tych instrumentów.

Bazą danych obejmującą taryfę wspólnotową i całe prawodawstwo handlowe jest TARIC zarządzany przez Komisję Europejską – DG Podatki i Unia Celna. Zawartość TARIC jest udostępniana do powszechnego użytku we wszystkich językach urzędowych Wspólnoty poprzez coroczne publikacje w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich, seria C⁵.

Dział III – Postanowienia odnoszące się do towarów wprowadzanych na obszar celny Wspólnoty do czasu otrzymania przeznaczenia celnego (art. 37-57)

Wprowadzenie towaru na obszar Wspólnoty będzie możliwe w Polsce wyłącznie przez graniczne przejścia lotnicze i morskie oraz przez graniczne przejścia lądowe z Białorusią, Ukrainą i Rosją (Obwód kaliningradzki) [*Wspólnotowe...* 2004, s. 1]. Na obecnych przejściach granicznych z Litwą, Słowacją, Czechami i Niemcami nie będzie kontroli celnej. Ulegną zmianie terminy nadania towarowi przeznaczenia celnego. W wypadku towarów przywożonych drogą morską termin ten wynosić będzie 45 dni, a w pozostałych sytuacjach 20 dni. Decyzję o skróceniu tego okresu lub jego przedłużeniu podejmuje właściwy organ celny, z tym że wydłużenie, zgodnie z art. 49 KC WE, nie może być dłuższe niż faktycznie niezbędne w określonej sytuacji.

Dział IV – Przeznaczenie celne (art. 58-182)

Jest to najobszerniejsza i najważniejsza merytorycznie część Kodeksu Celnego Wspólnot Europejskich. Szczegółowo uregulowano tu procedurę (zarówno zwykłą,

⁵ Codzienna aktualizacja na stronie internetowej TARIC jest dostępna pod adresem: http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/dds/en/home.htm.

jak i uproszczoną) dokonywania zgłoszeń celnych. Oczywiście dokumentem zgłoszenia celnego, tak jak dotychczas, będzie dokument SAD. Zasady jego wypełniania zostały uregulowane w załącznikach do Rozporządzenia Komisji nr 2454/93.

W tym dziale zostały opisane także wszystkie procedury celne:

- **Dopuszczenie do wolnego obrotu** – procedura ta nadaje towarowi niewspółnotowemu status celny towaru wspólnotowego. Wymaga ona zastosowania środków polityki handlowej, spełnienia pozostałych formalności wymaganych przy przywozie towarów, jak również zastosowania opłat prawnie należnych. Zgłoszenie celne do procedury dopuszczenia do obrotu może zostać dokonane w sposób standardowy bądź z zastosowaniem procedury uproszczonej.
- **Tranzyt** – nowym rozwiązaniem dla podmiotów gospodarczych w Polsce będzie możliwość stosowania **tranzytu wspólnotowego: zewnętrznego i wewnętrznego**. W tranzycie zewnętrznym będzie można stosować zabezpieczenie generalne, jak również obniżyć jego wysokość do 50% lub 30%. Przedsiębiorstwa stale korzystające z tej procedury będą mogły wnioskować o zwolnienie z obowiązku składania zabezpieczenia.
- **Gospodarcze procedury celne** – w 2001 r. nastąpiła reforma wspólnotowego prawa celnego w zakresie gospodarczych procedur celnych. Nowe regulacje, stawiające sobie za cel racjonalizację zasad dotyczących tych procedur oraz wprowadzenie bardziej elastycznych przepisów odnoszących się do trybu uzyskiwania pozwoleń, zostały wprowadzone **Rozporządzeniem Komisji nr 993 z dnia 4 maja 2001 r.** W celu ułatwienia właściwego stosowania przepisów prawa odnoszących się do gospodarczych procedur celnych, zarówno przez administracje celne poszczególnych krajów członkowskich, jak i podmioty gospodarcze, Komisja Europejska opracowała wytyczne dotyczące Tytułu III *Gospodarcze procedury celne*, które opublikowane zostały w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich nr 2001/C 269/01.

Skład celny – przepisy przewidują szerszą gamę form składów celnych. Oprócz znanych w Polsce typów A, B, C i F również **typ D i E**. **Dla polskich przedsiębiorców najciekawszy z nich jest skład celny typu E, w którym towary nie muszą być składowane w wydzielonym i zamkniętym pomieszczeniu** [Smoczyński]. Obie nowe formy to prywatne składy celne umożliwiające bardziej elastyczne prowadzenie działalności gospodarczej [Smogorzewski 2003, s. 149-150]. Składy celne w UE mogą być wykorzystywane do umieszczenia w nich towarów mających status wspólnotowy, przeznaczonych do wywozu i objętych subwencjami. Dzięki tej możliwości eksporterzy już w momencie umieszczenia towaru w składzie uzyskują dotacje i dopłaty do swoich produktów (wstępne finansowanie). Instytucja składu celnego jest doceniana przez przedsiębiorców krajów UE dzięki temu i innym bardzo zróżnicowanym rozwiązaniom, które mogą zaspokoić potrzeby wielu z nich.

Uszlachetnienie czynne i bierne, odprawa czasowa – obowiązujące obecnie polskie przepisy celne są w znacznym stopniu dostosowane do odpowiednich regulacji unijnych. Warto jednak zwrócić uwagę, iż wraz z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej **udzielenie pozwolenia na gospodarczą procedurę celną zostanie poprzedzone sprawdzeniem przez organy celne, czy spełnione zostały warunki ekonomiczne**. Sprawdzenie to będzie miało na celu ustalenie ekonomicznej nieopłacalności wykorzystania w procedurze zasobów wspólnotowych i będzie odbywać się z uwzględnieniem ściśle określonych kryteriów. Nowością będą także nowe wzory wniosków o udzielenie pozwolenia oraz nowe wzory pozwoleń. **Podstawowa różnica polega na zastosowaniu jednego formularza wniosku dla wszystkich procedur, uzupełnionego o właściwe każdej procedurze formularze kontynuacyjne**.

Przetwarzanie pod kontrolą celną – w ramach tej procedury nastąpią korzystne zmiany dla polskich podmiotów gospodarczych. Jest ona obecnie w Polsce praktycznie nie wykorzystywana. **Przepisy unijne bardziej liberalnie podchodzą do stosowania tej procedury**. Jest ona także uzależniona od stawek celnych zawartych w taryfie celnej, która przecież też się zmieni. Można więc przypuszczać, iż przedsiębiorcy zwrócą uwagę na nowe możliwości, które niesie za sobą stosowanie tej procedury.

- **Wywóz towarów** – procedura pozwala na wyprowadzenie towaru wspólnotowego poza granice nie tylko Polski, ale całej Wspólnoty. Dokonanie wywozu wymaga spełnienia formalności dla niego przewidzianych, z uwzględnieniem środków polityki handlowej i należności wywozowych, o ile znajdują zastosowanie. Zgłoszenie celne do procedury wywozu może zostać dokonane w sposób standardowy albo z zastosowaniem procedury uproszczonej. Zgłoszenie wywozowe musi zostać złożone w urzędzie celnym właściwym dla nadzoru miejsca, gdzie osoba dokonująca wywozu ma swoją siedzibę lub gdzie towary zostały zapakowane bądź załadowane do transportu wywozowego. Wyjątki od tej zasady określone są zgodnie z procedurą Komitetu [*Wspólnotowe...* 2004, s. 3].
- **Wolne obszary celne i składy wolnocłowe** – w latach 2000-2001 w Unii Europejskiej zostały wprowadzone poważne zmiany w instytucji wolnych obszarów celnych (WOC). Przede wszystkim oprócz tradycyjnych WOC została **przyjęta nowa koncepcja WOC, zbliżona do instytucji składu celnego**. W ramach tej formy WOC nie będą musiały być odgródzone od pozostałej części terytorium. Spowoduje to obniżenie kosztów założenia takiej strefy wolnocłowej. Z uwagi jednak na fakt, iż w przypadku składowania towarów w takim WOC utrudniona będzie kontrola sprawowana przez organy celne, organy te mogą zażądać złożenia zabezpieczenia [*Zmiany...* 2003, s. 4].

Dział V – Towary wyprowadzane z obszaru celnego Wspólnoty (art. 183)

Towary opuszczające obszar celny Wspólnoty podlegają dozorowi celnemu. Mogą zostać poddane, zgodnie z obowiązującymi przepisami, kontroli organów celnych. Towary takie powinny opuścić ten obszar drogą wyznaczoną przez organy celne i w sposób przez nie określony.

Dział VI – Operacje uprzywilejowane (art. 184-188 oraz Rozporządzenie nr 918/83)

W Unii Europejskiej zwolnienia celne są zawarte w Rozporządzeniu Rady nr 918/83 ustanawiającym wspólnotowy system zwolnień celnych. W dokumencie tym nie tylko uporządkowano i ujednolicono ten system, ale – co jest także istotne – określono również zasady stosowania zwolnień celnych. Rozporządzenie przedstawia katalog przypadków, co do których (ze względu na szczególne okoliczności) mogą zostać zastosowane zwolnienia z należności przywozowych oraz wywozowych [Stanke 2003, s. 310-311]. Zakres zwolnień celnych obowiązujących we Wspólnocie i Polsce jest w zasadzie zgodny, drobne zmiany będą dotyczyły np. zwolnienia od cła tzw. mienia przesiedlenia. Po akcesji będzie można korzystać z tego zwolnienia po każdym dwunastu miesiącach legalnego pobytu poza granicami Wspólnoty (obecnie tylko raz na trzy lata).

Bardzo istotnym i niekorzystnym gospodarczo działaniem będzie uchylene z dniem 1 maja 2004 r. Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie określenia dodatkowych zwolnień celnych. W tym akcie wykonawczym znajduje się kilkanaście wypadków, w których przywóz do Polski jest zwolniony od cła, w tym popularne zwolnienie dotyczące tzw. środków trwałych. Nie będzie w tym wypadku żadnego okresu przejściowego.

Dział VII – Dług celny (art. 189-242)

Po akcesji Polski do Unii Europejskiej nie ulegną zmianie formy, w jakich można będzie składać zabezpieczenie kwot długu celnego. W dalszym ciągu zabezpieczenie będzie można złożyć w formie depozytu w gotówce lub gwarancji bankowej albo ubezpieczeniowej.

Nie będzie także zmian w stosunku do obecnego stanu prawnego, jeśli chodzi o określenie momentu powstawania długu celnego oraz wypadków, po zaistnieniu których powstaje dług celny oraz krąg osób będących dłużnikami lub mogących się nimi stać. W tym zakresie przepisy obecnie obowiązujące są zgodne z regulacjami zawartymi we wspólnotowym Kodeksie Celnym.

W kwestii zasad rejestrowania kwoty długu celnego także nie wystąpią różnice w stosunku do obecnie istniejącego stanu prawnego. Zgodnie z przepisami wspólnotowego Kodeksu Celnego każda kwota należności wynikająca z długu celnego powinna zostać obliczona przez organ celny z chwilą uzyskania niezbędnych danych i zostać zarejestrowana. **Kwota należności powinna zostać zarejestrowana niezwłocznie po jej obliczeniu i nie później niż w ciągu 2 dni, licząc od dnia, w**

którym towar został zwolniony. W Polsce dwudniowy termin na zarejestrowanie kwoty długu celnego obowiązuje od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 23 kwietnia 2003 r. nowelizującej ustawę – Kodeks Celny.

Nie ulegnie także zmianie termin płatności. Jeżeli dłużnik nie będzie korzystał z ułatwień płatniczych, to płatność powinna zostać dokonana nie później niż w terminie 10 dni, licząc od dnia powiadomienia dłużnika o kwocie należności.

Kolejnym elementem istotnym dla przedsiębiorców są odroczenia płatności, które przy łącznym stosowaniu procedur uproszczonych mogą dać przesunięcie terminu płatności nawet o 45 dni.

Dział VIII – Odwołania (art. 243-246)

Zgodnie z art. 245 KC WE tryb postępowania odwoławczego określają kraje członkowskie, co oznacza, że w sprawach celnych będą stosowane przepisy Ordynacji podatkowej oraz krajowego prawa celnego.

4. Krajowe ustawodawstwo celne

Przepisy wspólnotowego prawa celnego pozostawiają państwom członkowskim możliwość uregulowania niektórych kwestii w sposób odmienny bądź też, ze względu na dość ogólne rozwiązania, powodują konieczność ich doprecyzowania w prawie krajowym każdego z państw członkowskich. Stąd też, oprócz wspólnotowego prawa celnego, wspólnego dla wszystkich państw – członków Unii Europejskiej, w wielu krajach członkowskich funkcjonują również krajowe przepisy, uzupełniające KC UE.

W Polsce, obok wspólnotowego prawa celnego, również będą funkcjonowały regulacje krajowe odnoszące się, w szczególności, do takich kwestii jak:

- struktura i właściwość organów celnych,
- zasady postępowania celnego,
- wykonywanie kontroli celnej.

Mimo pozostawienia swobody państwom członkowskim w kształtowaniu niektórych obszarów związanych z funkcjonowaniem obrotu towarowego z zagranicą, polski ustawodawca nie będzie mógł tworzyć regulacji sprzecznych z przepisami wspólnotowymi czy uniemożliwiających sprawne funkcjonowanie handlu zagranicznego. Polskie przepisy powinny z jednej strony zapewnić skuteczne działanie administracji celnej, zmierzające do zapobiegania przestępstwom lub nieprawidłowościom mogącym przynieść uszczerbek budżetowi Wspólnot Europejskich, z drugiej zaś – nie mogą tak kształtować obowiązków, aby paraliżować bądź nadmiernie utrudniać wymianę handlową z zagranicą, dokonywaną przez podmioty gospodarcze.

5. Traktat akcesyjny i przepisy przejściowe

Zgodnie z przepisami traktatu akcesyjnego dotyczącymi okresu przejściowego (załącznik IV, rozdział 5 *Unia celna*) generalną zasadą obowiązującą w tym okresie jest zakończenie procedur celnych na warunkach przewidzianych w przepisach wspólnotowych.

W celu wyeliminowania ewentualnych wątpliwości dotyczących stosowania przepisów przejściowych w obszarze unii celnej, Komisja Europejska opracowała **dokument informacyjny nr TAXUD/763/2003**, w którym zawarła wyjaśnienia w tym zakresie, przeznaczone zarówno dla administracji celnych poszczególnych państw członkowskich, jak i podmiotów gospodarczych [*Wspólnotowe...* 2004, s. 5].

6. Podsumowanie

Stosowanie przepisów wspólnotowych w zakresie spraw celnych będzie dużym wyzwaniem zarówno dla przedsiębiorców, jak i organów celnych w Polsce. Niewątpliwie praktyka dotychczas wykształcona w pozostałych państwach–członkach UE będzie pomocna we właściwym interpretowaniu przepisów i identyfikacji wszystkich możliwości, jakie związane są z powiększeniem UE.

Przystąpienie do UE oznacza dla polskich przedsiębiorców zaostrenie konkurencji nie tylko ze strony producentów wspólnotowych, ale także ze strony dostawców z państw trzecich, ze względu na niższy stopień ochrony celnej oraz rozbudowany system preferencji celnych stosowanych przez Wspólnotę. Równocześnie polscy przedsiębiorcy będą mogli korzystać z ochrony przed nieuczciwą konkurencją z państw trzecich za pomocą postępowań ochronnych, antydumpingowych i antysubwencyjnych.

Najbliższa przyszłość pokaże, jaki jest rzeczywisty poziom przygotowania polskich przedsiębiorstw oraz organów celnych w Polsce do realizacji obrotu towarowego z partnerami z Unii Europejskiej oraz z pozostałymi państwami w nowej rzeczywistości gospodarczej.

Literatura

- Czyżowicz W., *Kodeks Celny Unii Europejskiej i przepisy wykonawcze*, „Monitor Prawa Celnego” 1999 nr 4.
- Czyżowicz W., *SAD – pierwsze doświadczenia*, „Przegląd Podatkowy” 1992 nr 3.
- Gołubowski W., *Nowe procedury celne*, Wydawnictwo Menedżer, Bielsko Biala 1998.
- Kalinowska A., *W okresie przejściowym*, www.rzeczpospolita.pl/prawo/doc/UE/.html.
- Lux M., *Zakres i struktura ustawodawstwa celnego Wspólnoty*, cz. III, „Monitor Prawa Celnego” 2002 nr 10.

- Smoczyński R., *Uproszczenia przy odprawach*, www.rzeczpospolita.pl.
- Smogorzewski G., *Składy celne w świetle integracji z UE*, „Monitor Prawa Celnego” 2003 nr 4.
- Stanke M., *Zwolnienia celne wywozowe w Unii Europejskiej*, „Monitor Prawa Celnego” 2003 nr 7.
- Wspólnotowe prawo celne – podstawowe regulacje*, s. 1, www.mof.gov.pl/sluzba_celna, 23.03.2004.
- Zmiany w przepisach celnych po akcesji Polski do Unii Europejskiej*, „Wiadomości Celne” 2003, numer specjalny.
- DzU 1996 nr 71, poz. 346 oraz poz. 347.
- DzU 1997 nr 23, poz. 117 z późn. zm.
- Rozporządzenie Rady nr 2913 z dnia 12 października 1992 r. (DzUrz WE z dnia 19 października 1992 r. nr L 302 z 19.10.1992, s. 1) z późn. zm.

SIGNIFICANCE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES' CUSTOMS REGULATIONS FOR BUSINESSES IN POLAND

Summary

Poland's access to the European Union necessitated the introduction of the European Communities' Customs Code and its executory regulations into the business practice of Poland as of 1 May 2004. This publication aims at presenting the significance of the community customs regulations for the Polish businesses.

Following the community regulations with respect to customs affairs will prove a considerable challenge both for the businesses and customs authorities in Poland. Undoubtedly, the practice developed in other member states will help in the correct interpretation of regulations and in the identification of all the possibilities related to the EU extension.

As a result of the access to the EU, Polish businessmen have to face stronger competition not only from the community producers, but also from the suppliers from third countries, due to a lower degree of customs protection and extensive system of customs preferences applied by the Community. At the same time Polish businessmen will be able to take the advantage of the protection from unfair competition from third countries by means of the protection, antidumping and antisubsidy proceedings.

The nearest future will show what is the actual level of preparation of Polish businesses and customs authorities for the trading of goods with the partners from the European Union and from third countries in the new economic reality.